

บทละครพูดร้อยแก้ว พระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว

นางสาวทิพย์สุนทร นาคชน

ศูนย์วิทยบริการ

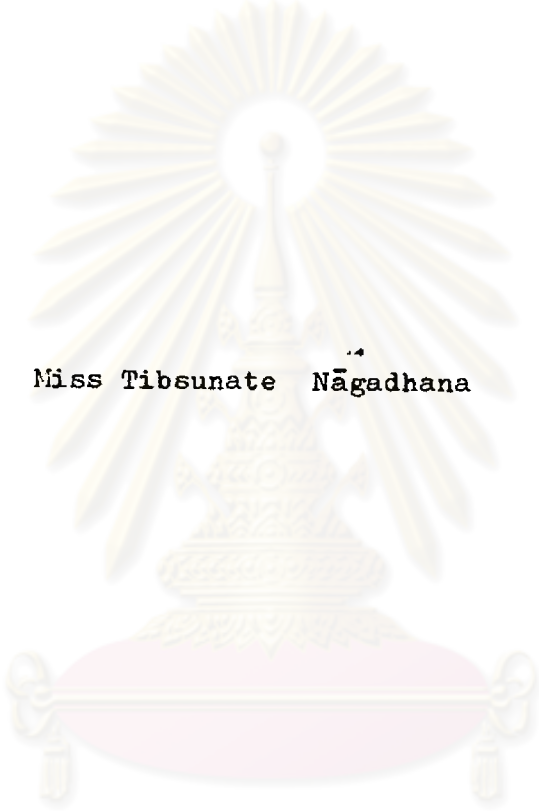
วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการ ศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษร ศาสตรมหาบัณฑิต

แผนกวิชาภาษาไทย

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2516

Plays in Prose by King Rama VI.

Miss Tibsunate Nāgadhana

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Arts

Department of Thai Language

Graduate School

Chulalongkorn University

1973

หัวข้อวิทยานิพนธ์ บทละครพुरुยแก้ว พระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้า-
 เจ้าอยู่หัว
 ชื่อ นางสาวทิพย์สุเนตร นาคชน แผนกวิชา ภาษาไทย
 ปีการศึกษา 2515

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์นี้มีจุดมุ่งหมายที่จะรวบรวมบทละครพुरुยแก้วภาษาไทยที่พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงพระราชนิพนธ์จากจินตนาการของพระองค์เอง และศึกษาในด้านต่าง ๆ คือ แก่นเรื่อง ข้อคิดเห็น ลักษณะตัวละคร บทสนทนา และข้อมูลทางสังคมและวัฒนธรรมที่ได้จากพระราชนิพนธ์ประเภทนี้

วิทยานิพนธ์นี้มี 7 บท บทที่ 1 เป็นบทนำ กล่าวถึงสาเหตุที่ผู้เขียนเลือกทำวิทยานิพนธ์เรื่องนี้ บทที่ 2 กล่าวถึงพระราชกรณียกิจในด้านการศึกษาของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว และรายชื่อพระราชนิพนธ์ประเภทต่าง ๆ ผู้เขียนได้เสนอความเป็นมาและลักษณะของละครพुरुยแก้วในสมัยแรกจนถึงรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว และได้แยกประเภทพระราชนิพนธ์บทละครไว้ด้วย บทที่ 3 กล่าวเฉพาะบทละครพुरुยแก้ว 21 เรื่องที่พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงพระราชนิพนธ์จากจินตนาการของพระองค์ ผู้เขียนได้ย่อเนื้อเรื่องของบทละครพुरुยแก้วเหล่านั้น วิเคราะห์แก่นเรื่อง และรวบรวมข้อคิดเห็นที่ปรากฏอยู่ในเรื่อง บทที่ 4 เป็นการวิเคราะห์ลักษณะด้านต่าง ๆ ของตัวละคร บทที่ 5 เป็นการศึกษามติบทสนทนา โดยพิจารณาถึงลักษณะทั่วไป ส่วนวนเปรียบเทียบกับ คำและส่วนวนที่แตกต่างจากภาษาปัจจุบัน และส่วนวนที่คล้ายส่วนวนภาษาต่างประเทศ บทที่ 6 เป็นการรวบรวมข้อมูลทางสังคมและวัฒนธรรมที่ได้จากพระราชนิพนธ์บทละครพुरुยแก้วทั้ง 21 เรื่อง บทที่ 7 เป็นบทสรุปผลการวิจัยว่าพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงประสบความสำเร็จตามพระราชประสงค์ในอันที่จะให้ชุมชนและผู้อ่านได้รับทั้งความบันเทิง และหลักธรรมต่าง ๆ จากบทละครพुरुยแก้วของพระองค์

ผู้เขียนได้เสนอแนะให้มีการศึกษาเปรียบเทียบและศึกษารายละเอียดด้านต่าง ๆ ของ พระราชนิพนธ์บทละครพูดร้อยแก้วภาษาไทยที่ทรงแปลหรือแปลงจากบทละครต่างประเทศ การ ศึกษาลักษณะต่าง ๆ ของบทละครพูดที่ทรงพระราชนิพนธ์เป็นภาษาต่างประเทศ และการศึกษา เปรียบเทียบกับบทละครพูดในสมัยปัจจุบัน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

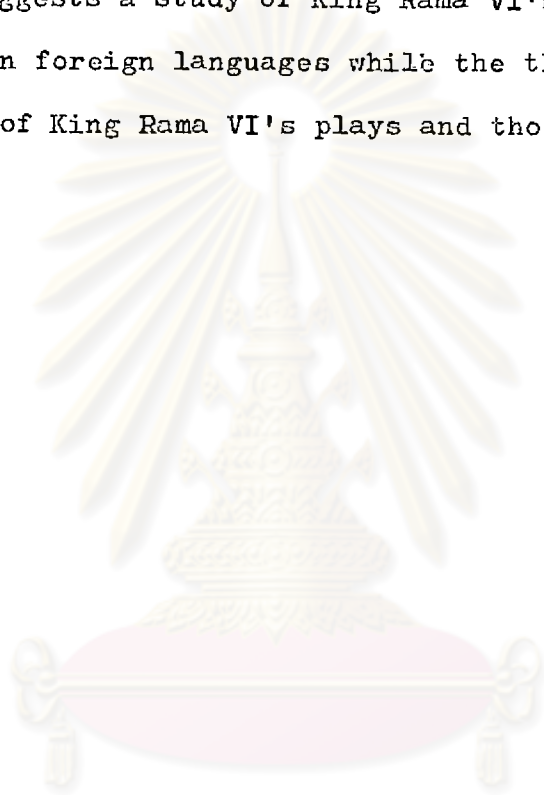
Thesis Title: Plays in Prose by King Rama VI
Name: Miss Tibsunate Nāgadhana Department: Thai Language
Academic Year: 1972

Abstract

The aim of this thesis is to compile and study the plays in prose by King Rama VI. The research covers different aspects namely theme, character type, dialogue, message as well as information on society and culture during King Rama VI's reign derived from these plays.

This thesis consists of seven chapters. Chapter one is the introductory chapter, giving the reason why the topic is selected. Chapter two is the survey of King Rama VI's literary works on various subject matters. The writer includes development of plays in prose from pre-Rama VI's period to his time. The King's plays are also classified. Chapter three first deals with the summary of his original plays in prose, then proceeds to analyse the themes and messages. Chapter four is an analysis of the characters. Chapter five is a study of the dialogue with special attention on its characteristic, literary analogy and metaphor, contemporary language pointing out foreign influences as well as comparing it with modern Thai. Chapter six deals with the information on society and culture derived from King Rama VI's plays. Chapter seven concludes that King Rama VI is successful in giving his audience and readers a kind of entertainment with morality.

There are three recommendations in this thesis. The first one is further research and comparative study of the King's plays in prose that are translated or adapted from foreign plays. The second one suggests a study of King Rama VI's plays in prose which are written in foreign languages while the third suggests a comparative study of King Rama VI's plays and those of the present time.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กิติกรรมประกาศ

สิ่งสำคัญที่สุดที่ทำให้วิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จได้ คือ ความกรุณาของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กมลกาย นิลประภัสสร นอกจากท่านได้ให้คำแนะนำต่าง ๆ อันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งแก่การวิจัยแล้ว ท่านยังได้กรุณาสละเวลาตรวจแก้ไขอย่างละเอียดและสม่ำเสมอ ตลอดระยะเวลาที่ท่านเป็นผู้ควบคุมงานวิจัย ผู้เขียนรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านและขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

อนึ่ง ผู้เขียนได้รับความกรุณาจาก ศาสตราจารย์ ม.ล.จิรายุ นพวงศ์ และอาจารย์ชั้นพิเศษเบญจวรรณ สุนทรากุล ในการตรวจแก้วิทยานิพนธ์และให้คำอธิบายต่าง ๆ จึงขอกราบขอบพระคุณ มา ณ โอกาสนี้

นอกจากนี้ ผู้เขียนยังได้รับความกรุณาจากพระมหามานตรีศรีอภิศรภักดี (ฉัตร - โชติกเสถียร) ในการให้ความรู้แก่ผู้เขียนเกี่ยวกับการละครและเหตุการณ์ต่าง ๆ ในสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว และผู้ช่วยศาสตราจารย์สกลใส พันธุ์มโกลม ได้กรุณาให้คำแนะนำเกี่ยวกับการละครโดยทั่วไป ผู้เขียนจึงขอกราบขอบพระคุณ และขอบพระคุณในความกรุณาของท่านทั้งสอง

ในการค้นคว้าหนังสือ และเอกสารต่าง ๆ ผู้เขียนได้รับความอนุเคราะห์เป็นอย่างดีจาก ผู้อำนวยการหอสมุดแห่งชาติ หัวหน้ากองวรรณคดีและประวัติศาสตร์ คุณสายใหม่ จบกมลศึก กุณเนียบศิริ ตาละลักษณ์ และคุณเพ็ญพร เสถียรสวัสดิ์ ผู้เขียนขอขอบพระคุณไว้ ณ ที่นี้ด้วย

สารบัญ

	หน้า
บทกวีภาษาไทย	ง
บทกวีภาษาอังกฤษ	ฉ
กวีกรรมประกาศ	ช
รายการภาพประกอบ	ฅ
บทที่	
1. บทนำ	1
2. พระราชนิพนธ์ในคานการประพันธ์ของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้า เจ้าอยู่หัว ละครพูดในสมัยแรก และในสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎ เกล้าเจ้าอยู่หัว	3
พระราชนิพนธ์ในคานการประพันธ์ของพระบาทสมเด็จพระ มงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว	3
รายชื่อพระราชนิพนธ์ประเภทร้อยแก้ว	5
รายชื่อพระราชนิพนธ์ประเภทร้อยกรอง	15
การทรงพระราชนิพนธ์	19
ละครพูดในสมัยแรก	24
ละครพูดในสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว	28
รายชื่อพระราชนิพนธ์บทละคร	45
3. เรื่องย่อ แก่นเรื่อง และข้อคิดเห็นที่ปรากฏในพระราชนิพนธ์บทละครพูด	53
เรื่องย่อ	53
แก่นเรื่อง	75
ข้อคิดเห็นที่ปรากฏอยู่ในบทพระราชนิพนธ์	78

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4. คิ้วละคร	93
คิ้วละครประเภทที่ 1	97
คิ้วละครประเภทที่ 2	104
คิ้วละครประเภทที่ 3	107
คิ้วละครประเภทที่ 4	111
คิ้วละครประเภทที่ 5	117
คิ้วละครประเภทที่ 6	120
คิ้วละครประเภทที่ 7	122
5. บทสนทนา	129
ลักษณะทั่วไป	129
สำนวนเปรียบเทียบ	135
สำนวนภาษาที่แตกต่างจากภาษาปัจจุบัน	147
สำนวนที่คล้ายสำนวนภาษาต่างประเทศ	157
6. ข้อมูลทางสังคมและวัฒนธรรมที่ได้จากพระราชนิพนธ์บทละคร	162
ประเพณีและความเป็นอยู่	164
ประยุคดีวิทยา	176
เศรษฐกิจ	179
ศาสนา	181
7. สรุปการวิจัยและข้อเสนอแนะ	183
บรรณานุกรม	189
ภาคผนวก	195
ประวัติการศึกษา	211

รายการภาพประกอบ

ภาพที่	หน้า
1. พระราชหัตถเลขาของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว เรื่อง <u>บวงมาร</u> หน้า 1	202
2. พระราชหัตถเลขาของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว เรื่อง <u>บวงมาร</u> หน้า 33 - หลักฐานการเปลี่ยนชื่อตัวละครบางตัว.....	203
3. เรื่อง <u>กลแตก</u> องค์กรที่ 1	204
4. เรื่อง <u>กลแตก</u> องค์กรที่ 3	205
5. เรื่อง <u>มหาคมมะ</u> ชุดที่ 1	206
6. เรื่อง <u>มหาคมมะ</u> ชุดที่ 1	207
7. เรื่อง <u>มหาคมมะ</u> ชุดที่ 3	208
8. เรื่อง <u>หัวใจนักรบ</u> ชุดที่ 2	209
9. เรื่อง <u>หัวใจนักรบ</u> ชุดที่ 2	210